

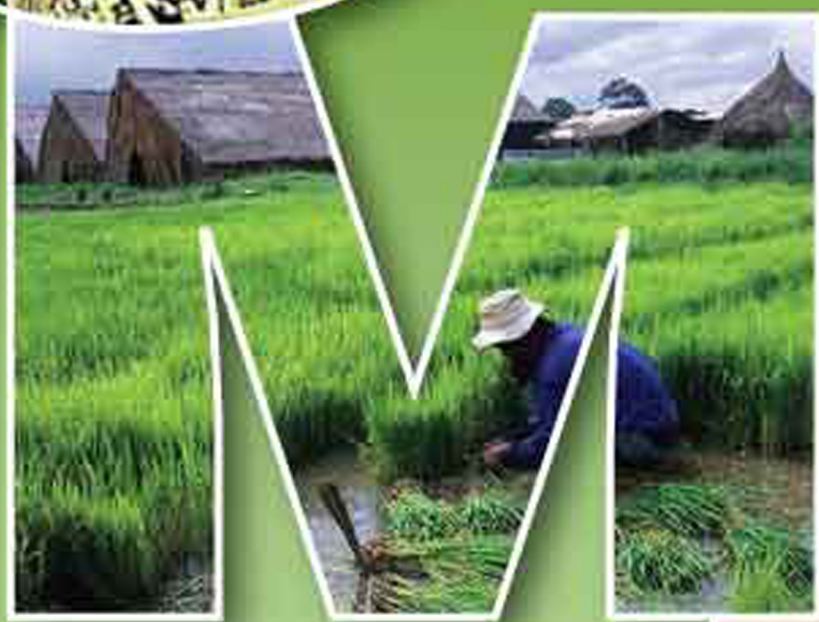
Cluster SMEs

รายงานการศึกษา

เครือข่ายวิสาหกิจ

ข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด
ขอนแก่น และมหาสารคาม

สำนักงาน

ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม กรกฎาคม 2551

สารบัญ

		หน้า
บทที่ 1	เครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	1-6
	■ ภาพรวมของเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	1
	■ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	3
	■ โครงสร้างเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	6
บทที่ 2	แผนภาพเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	7-8
บทที่ 3	แผนปฏิบัติการส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	9-42
	■ รายละเอียดโครงการของเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม	11
	■ ตารางโครงการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและกลาง (จังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู เลย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม)	42

บทที่ 1

เครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ

จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

1. ภาพรวมของเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

ภาพรวมผลการวิเคราะห์ SWOT ของกลุ่มจังหวัดเพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาวิสาหกิจ ข้าวหอมมะลิ โดยได้รับ ความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมทั้งผู้ประกอบการกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ ซึ่งมีข้อสรุปการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และข้อจำกัด ได้ดังนี้

จุดแข็ง (S: Strength) ได้แก่

- พื้นที่ถือครองและพื้นที่เหมาะสมในการปลูก
- ลักษณะภูมิประเทศเหมาะสม
- พื้นที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางขนส่ง
- มีเกษตรกรในพื้นที่จำนวนมาก
- มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรอย่างเข้มแข็ง
- พื้นที่กลุ่มจังหวัดมีจำนวนโรงสีข้าวเป็นจำนวนมาก

จุดอ่อน (W: Weaknesses) ได้แก่

- ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ
- การบริหารจัดการน้ำ การเพาะปลูกไม่เหมาะสม
- ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีในการผลิตและการซ่อมบำรุงจากภายนอก
- ราคาพืชผลทางการเกษตรค่อนข้างต่ำและไม่แน่นอน ส่งผลให้ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพและผลผลิต
- การกระจายตัวของประชากรมีน้อย
- การใช้สารเคมีในการเร่งผลผลิตและกำจัดวัชพืช ในอัตราที่สูง
- การเคลื่อนย้ายไปทำงานยังต่างจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น
- เทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ใช้ในธุรกิจโรงสีข้าวล้าสมัย
- บุคลากรในธุรกิจโรงสีข้าวยังขาดความรู้และความชำนาญ

โอกาส (O: Opportunity) ได้แก่

- ประเทศคู่ค้ามีเศรษฐกิจดี
- มีการทำสัญญาทางการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น
- ได้รับการสนับสนุนการตรวจและรับรองคุณภาพโรงสี
- จากภาครัฐและเอกชน
- จำนวนประชากรโลกมีเพิ่มมากขึ้น
- การพัฒนาเทคโนโลยีของโรงสีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

อุปสรรค (T: Threats) ได้แก่

- สภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ เกิดภาวะชะงักงัน
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ขึ้นลงไม่แน่นอน
- เงื่อนไข และกฎเกณฑ์การค้าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- เกษตรกรขาดการเรียนรู้นวัตกรรมใหม่
- ภัยทางธรรมชาติ
- ต้นทุนการผลิตด้านพลังงานสูงขึ้น
- การแปรรูปของโรงสีก่อให้เกิดฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย
- เทคโนโลยีทางการผลิตใหม่ๆ มีราคาค่อนข้างสูง

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม เครื่องข่ายวิสาหกิจ ข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

การวิเคราะห์ SWOT ของกลุ่มจังหวัด โดยใช้โมเดลรูปเพชร (Diamond Model) ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ของผลการวิเคราะห์กับแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ ได้ผลสรุปดังนี้

1) เงื่อนไขของปัจจัยการผลิต

■ จุดแข็ง

- พื้นที่ถือครองและพื้นที่เหมาะสมในการปลูก
- ลักษณะภูมิประเทศเหมาะสม
- พื้นที่เป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงเส้นทางขนส่ง
- มีเกษตรกรในพื้นที่จำนวนมาก

■ จุดอ่อน

- การบริหารจัดการน้ำ การเพาะปลูกไม่เหมาะสม
- เทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ใช้ในธุรกิจ โรงสีข้าวล้าสมัย
- การเคลื่อนย้ายไปทำงานยังต่างจังหวัดเพิ่มสูงขึ้น
- การกระจายตัวของประชากรมีน้อย

■ โอกาส

- จำนวนประชากรโลกมีเพิ่มมากขึ้น

■ อุปสรรค

- ประสบปัญหาภัยธรรมชาติ

2) เงื่อนไขด้านอุปสงค์

■ จุดแข็ง

- พื้นที่กลุ่มจังหวัดมีจำนวนโรงสีข้าวเป็นจำนวนมาก

■ โอกาส

- ประเทศคู่ค้ามีเศรษฐกิจดี
- จำนวนประชากรโลกมีเพิ่มมากขึ้น

■ อุปสรรค

- เงื่อนไข และกฎเกณฑ์การค้าโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา
- สภาพเศรษฐกิจภายในประเทศ เกิดภาวะชะลอตัว
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ขึ้นลงไม่แน่นอน

3) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน

■ จุดแข็ง

- มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรอย่างเข้มแข็ง
- พื้นที่กลุ่มจังหวัดมีจำนวน โรงสีข้าวเป็นจำนวนมาก

■ โอกาส

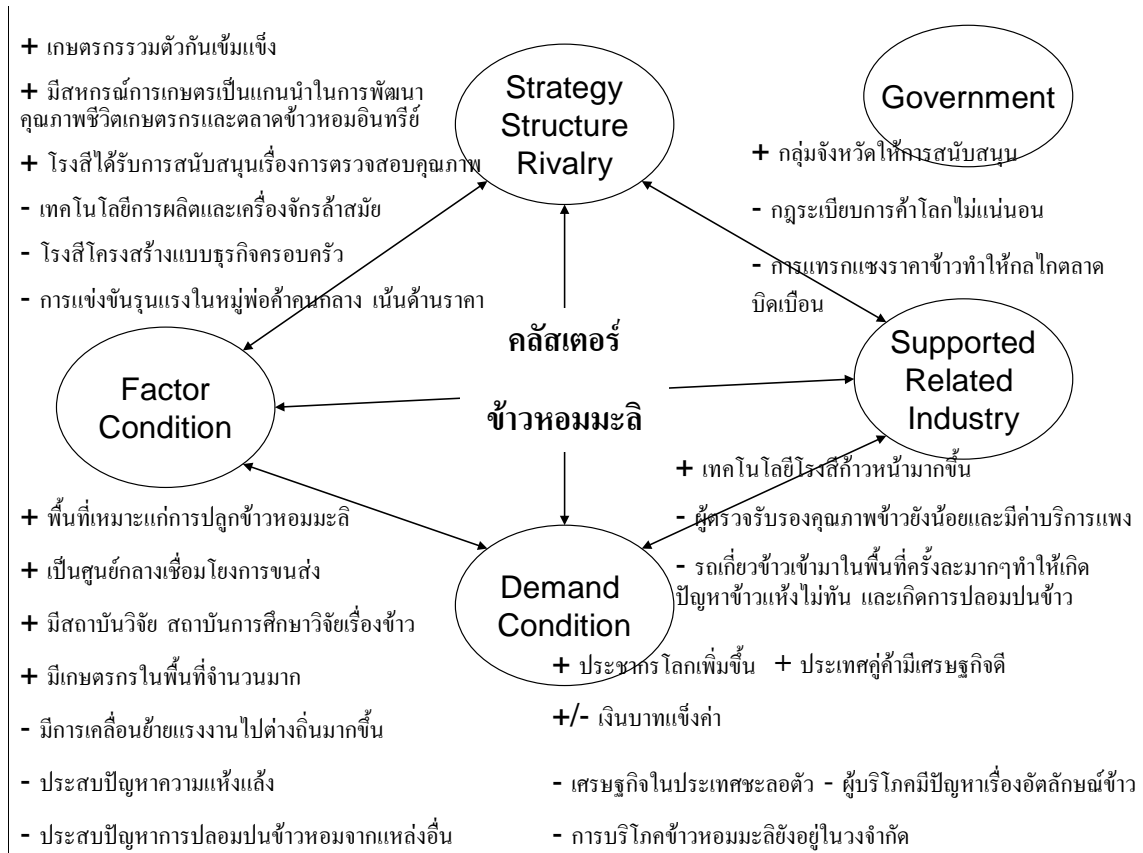
- ได้รับการสนับสนุนการตรวจและรับรองคุณภาพโรงสี

4) บริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์

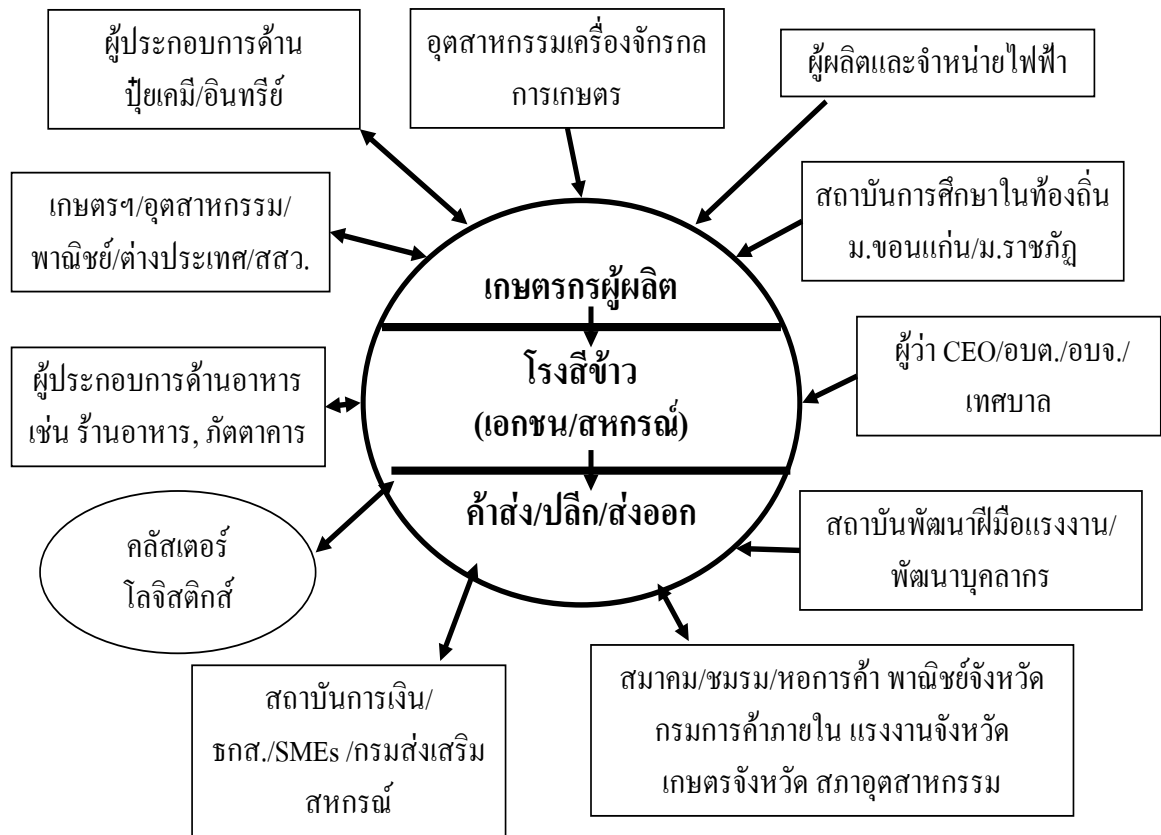
■ โอกาส

- ประเทศคู่ค้ามีเศรษฐกิจดี
- มีการทำสัญญาทางการค้ากับต่างประเทศมากขึ้น
- ได้รับการสนับสนุนการตรวจและรับรองคุณภาพโรงสี
- จากภาครัฐและเอกชน
- จำนวนประชากรโลกมีเพิ่มมากขึ้น
- การพัฒนาเทคโนโลยีของโรงสีมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

การวิเคราะห์เครือข่ายวิสาหกิจตามโมเดลรูปเพชร (Diamond Analysis)

3. โครงสร้างเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

บทที่ 2

แผนภาพเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ

จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

1. ภาพรวมกลุ่มจังหวัด

2. แผนภาพเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

บทที่ 3

แผนปฏิบัติการส่งเสริมเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

วิสัยทัศน์

มุ่งเน้นการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในรูปแบบเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ที่สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของพื้นที่

พันธกิจ

สร้างเครือข่ายวิสาหกิจ (Cluster) ข้าวหอมมะลิ ที่สอดคล้องกับศักยภาพของกลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม หรือ“ร้อยแก่นสาร” โดยมุ่งเน้นการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

ประเด็นยุทธศาสตร์

ในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ คณะที่ปรึกษาได้วิเคราะห์ภายใต้โมเดลรูปเพชร (Diamond Model) โดยเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทย (พ.ศ. 2545-2549) ยุทธศาสตร์ตามแผนการบริหารงานราชการของกลุ่มจังหวัดซึ่งประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ดังนี้

เงื่อนไขของปัจจัยการผลิต

ประเด็นยุทธศาสตร์: เพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิ

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน

ประเด็นยุทธศาสตร์: ยกกระดับมาตรฐานโรงสีข้าว

บริบทของการแข่งขันและกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์: นำข้าวหอมมะลิสู่ตลาดโลก

จากการวิเคราะห์และกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ได้กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ ดังนี้

กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ

กลยุทธ์ที่ 1 ควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตและพันธุ์ข้าว

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนารับรองมาตรฐานแปลงปลูกข้าว

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนารับรองโรงสี/โรงปรับปรุงคุณภาพข้าว

กลยุทธ์ที่ 4 ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลผลิต

กลยุทธ์ที่ 5 บูรณาการการตลาด

แผนงาน/โครงการภายใต้กลยุทธ์การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ

กลยุทธ์ที่ 1 ควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตและพันธุ์ข้าว

1. โครงการจัดตั้งศูนย์ตรวจสอบพันธุ์ข้าว
2. โครงการส่งเสริมการทำแปลงพันธุ์ข้าว
3. โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนา/รับรองมาตรฐานแปลงปลูกข้าว

1. โครงการรับรองแหล่งกำเนิดข้าวหอมมะลิ
2. โครงการสร้างองค์ความรู้ข้าวหอมมะลิ

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนา/รับรองโรงสี/โรงปรับปรุงคุณภาพข้าว

1. ตรวจสอบพัฒนาระบบเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต
2. โครงการปรับปรุงการผลิตตามระบบมาตรฐาน
3. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ โรงสี

กลยุทธ์ที่ 4 ตรวจสอบ/รับรองคุณภาพผลผลิต

1. โครงการจัดตั้งสถาบันตรวจสอบคุณภาพและ DNA ข้าว

กลยุทธ์ที่ 5 บูรณาการการตลาด

1. โครงการศึกษาวิจัยตลาดข้าวหอมมะลิ
2. โครงการสร้างและพัฒนาตราสินค้า
3. โครงการผลิตข้าวหอมมะลิพรีเมียม
4. โครงการพัฒนาและยกระดับเครือข่ายผู้ส่งออก

รายละเอียดโครงการของเครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ

จังหวัดร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม

กลยุทธ์ที่ 1 ควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตและพันธุ์ข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการจัดตั้งศูนย์ตรวจสอบพันธุ์ข้าว
4. หลักการและเหตุผล

ข้าวหอมมะลิของประเทศไทยเป็นสินค้าที่ได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพจากตลาดโลกเป็นอย่างดี แต่ในปัจจุบันมีการแข่งขันทางการค้าจากประเทศผู้ผลิตข้าวรายอื่น ๆ ของโลกสูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยต้องรักษาคุณภาพของข้าวหอมมะลิอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของประเทศไทย รวมถึงต้องพัฒนาการผลิต การแปรรูปข้าวอย่างต่อเนื่องต้องมีการพัฒนาตั้งแต่เมล็ดพันธุ์ การปรับปรุงดิน การจัดการระบบน้ำ การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวจนกระทั่งระบบมาตรฐานแปลงปลูก การแปรรูป และพัฒนาคุณภาพในส่วนภาคอุตสาหกรรม

คุณสมบัติของเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นปัจจัยที่สำคัญในการที่จะผลิตให้ได้ข้าวหอมมะลิคุณภาพดีเยี่ยม ทั้งนี้ต้องมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ ในด้านการศึกษาวิเคราะห์คุณภาพข้าวหอมมะลิ การศึกษาวิจัยพันธุ์ข้าวหอมมะลิ เพื่อพัฒนา เพิ่มคุณค่า และรักษาเอกลักษณ์อันทรงคุณค่านั้นไว้ให้แก่ข้าวหอมมะลิ ดังนั้นจำเป็นต้องมีการตรวจสอบและรักษาคุณภาพอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของข้าวหอมมะลิอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึงครอบคลุมพื้นที่อันเป็นพื้นที่ปลูกที่สำคัญของประเทศ ในการจัดตั้งโรงงานตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวจะเป็นการทำงานร่วมกันของจากภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร และนักวิชาการ เพื่อที่จะสามารถตรวจสอบและรับรองพันธุ์ข้าวหอมมะลิได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว รวมถึงมีการวิจัยพัฒนา และเผยแพร่การศึกษาพัฒนาปรับปรุงพันธุ์ข้าวเพื่อให้เกษตรกร ผู้ประกอบการโรงสี และผู้ประกอบการตลาดข้าว สามารถที่จะนำผลตรวจสอบคุณภาพไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดโลกได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้เทคนิคการวิเคราะห์ทางเคมีในการวิเคราะห์ในการตรวจสอบพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ซึ่งลดขั้นตอนการเตรียมตัวอย่าง ลดเวลา และแรงงาน เพื่อประยุกต์ใช้ได้กับการวิเคราะห์ตัวอย่างจำนวนมาก

2. ออกแบบ และพัฒนาวิธีการวิเคราะห์และตรวจสอบพันธุ์ข้าวหอมมะลิ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงสีขนาดกลางและขนาดเล็กมีการรับรอง DNA และคุณภาพข้าว
2. โรงสีขนาดกลางและขนาดเล็กมีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น
3. นักวิจัยและนักวิชาการมีผลงานการศึกษาและวิจัยด้านการพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบคุณภาพข้าวและการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า
4. เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรมีแหล่งตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าว

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1. การขจัดความยากจน
- 2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
- 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- 8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีระบบการตรวจคุณภาพและรับรองพันธุ์ข้าวได้

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เกษตรจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
2. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวขนาดกลางและขนาดย่อม
3. นักวิจัยและนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่
4. ผู้ค้า ผู้จำหน่าย และผู้ส่งออกในพื้นที่

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกผู้ดำเนินการและที่ปรึกษา
2. ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้ง
3. จัดหาและติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์
4. ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และถ่ายทอดความรู้
5. ให้บริการตรวจสอบและรับรองคุณภาพ

- การทำ DNA Fingerprint ของพันธุ์ข้าวหอมไทยเพื่อตรวจสอบพันธุ์กรรมของข้าวหอมไทยและเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบความบริสุทธิ์ของพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 สำหรับการจดทะเบียนลิขสิทธิ์ของข้าวหอมไทยในอนาคต

- การสร้างประชากร Doubled haploid ของข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อใช้เป็นประชากรในการศึกษายีนส์ที่ควบคุมความหอมของข้าวไทย ทั้งยังเป็นการปรับปรุงพันธุ์ข้าวขาวดอกมะลิ 105 แบบใหม่เพื่อความรวดเร็ว ซึ่งผลพลอยได้จากโครงการนี้ อาจจะทำให้ข้าวขาวดอกมะลิ 105 ที่มีลักษณะอื่น ๆ ดีขึ้น เช่น ลักษณะทนแล้ง ไร่ไวต่อช่วงแสง ผลผลิตสูงและต้านทานโรคและแมลง

- การศึกษาความสัมพันธ์ของสาร 2-Acetyl-1-pyrroline กับความหอมของข้าวขาวดอกมะลิ 105 เพื่อใช้เป็นเครื่องหมายสำหรับตรวจสอบความหอมในการปรับปรุงพันธุ์ข้าวหอมไทย ทั้งยังสามารถตอบปัญหาเรื่องความผันแปรของลักษณะความหอมในข้าวขาวดอกมะลิ 105 ต่อแหล่งเพาะปลูกด้วย

14. งบประมาณ

10,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 1 ควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตและพันธุ์ข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ขอนแก่น
3. ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการทำให้แปลงพันธุ์ข้าว
4. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการผลิตภาคเกษตรกรรมมากขึ้น (Knowledge Base) การพึ่งพา การจัดการระบบการเกษตรที่ดี ตั้งแต่ไร่นา การจัดการด้านพืช การจัดการด้านทรัพยากร-สิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่เน้นด้านคุณภาพของสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น กระบวนการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรภาคการเกษตร เป็นสิ่งจำเป็น และองค์ประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ ในทุกพื้นที่ ภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในยุคเวทีการค้าเสรีและยุคแห่งการแข่งขัน หากการพัฒนาการผลิต และผลิตภัณฑ์ ยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับภาวะตลาด ซึ่งเป็นปัจจัย ที่มีอิทธิพลยิ่งต่อภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่ การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโครงสร้างทางภาคการผลิตให้มีคุณภาพทัดเทียมกับมาตรฐานสากล ก็ไม่อาจไม่ได้รับการยอมรับ ของตลาดระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศผู้นำเข้า มักใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้า ที่ไม่ใช่มาตรการทางภาษี (Non-tariff barrier) ทางการค้าระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้เป็นที่ยอมรับแก่ผู้บริโภคในตลาดภายในประเทศ

จังหวัดขอนแก่น ในปี 2547 มีพื้นที่ปลูกข้าว 119,349 ไร่ มีผลผลิต 61,233 ตัน แต่ประสบปัญหาเรื่องพันธุ์ข้าว ทั้งในด้านของการปลอมปนและผลผลิต ที่ได้ การดำเนินการ “โครงการส่งเสริมการทำให้แปลงพันธุ์ข้าว ” เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ได้พันธุ์ข้าวที่ดี มีการหมุนเวียนการใช้ ส่งผลให้มีผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพ

5. วัตถุประสงค์
 1. เพื่อให้เกษตรกรมีพันธุ์ข้าวที่ได้คุณภาพ
 2. วิจัย พัฒนา และเผยแพร่การศึกษารับปรับปรุงพันธุ์ข้าว
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
 1. มีแปลงเพาะพันธุ์ข้าว
 2. มีผลการวิจัยพันธุ์ข้าวพื้นเมืองและอื่นๆ ที่สามารถเสริมสร้างพัฒนาและเพิ่มคุณค่า

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1. การขจัดความยากจน
- 2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
- 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- 8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ข้าวพันธุ์ผสม 7 พันธุ์ ให้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 1300 กก/ไร่ เน้นด้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคขอบใบแห้ง โรคไหม้ หรือโรคที่สำคัญเฉพาะพื้นที่
2. ข้าวลูกผสม 1 พันธุ์ ให้ผลผลิต ไม่ต่ำกว่า 1500 กก/ไร่ เน้นด้านทานเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคขอบใบแห้งโรคไหม้
3. พันธุ์ข้าวน้ำฝน 10 พันธุ์ ที่ให้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 800 กก/ไร่ เน้นด้านทานโรคไหม้
4. พันธุ์ข้าวพื้นเมือง 2 พันธุ์ เฉพาะถิ่นที่ให้ผลผลิตสูง

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

12 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. เกษตรจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. สหกรณ์การเกษตร
4. เกษตรจังหวัด
5. สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกเกษตรกร/สถาบันทางการเกษตรเข้าร่วมโครงการ
2. วิเคราะห์พันธุ์ข้าว
3. ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีด้านเพาะพันธุ์
4. ทดลองเพาะพันธุ์
5. ติดตามและประเมินผล

14. งบประมาณ

1,500,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 1 ควบคุมคุณภาพปัจจัยการผลิตและพันธุ์ข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน
4. หลักการและเหตุผล

การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี ทำให้การดำเนินงานได้ผลผลิตข้าวต่อไร่ต่ำ คุณภาพไม่ดี และขายไม่ได้ราคา นอกจากนี้เกษตรกรยังใช้เทคโนโลยีการผลิตที่ไม่ถูกต้อง หรือเหมาะสม ทำให้มีต้นทุนการผลิตสูง ขยายข้าวเปลือกได้กำไรน้อย ดังนั้น “โครงการกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ในชุมชน” จึงสนับสนุนให้ชุมชนโดยเกษตรกรทำนา จัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรผลิตเมล็ดพันธุ์ดีใช้ในชุมชน เน้นให้มีการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องยั่งยืนมีเมล็ดพันธุ์ดีใช้ตลอดไป รวมทั้งเป็นแหล่งสาธิตถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ถูกต้องเหมาะสมให้กับเกษตรกรในชุมชน

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ได้เทคนิคการวิเคราะห์ทางเคมีในการวิเคราะห์ในการตรวจสอบพันธุ์ข้าวหอมมะลิ ซึ่งลดขั้นตอนการเตรียมตัวอย่าง ลด เวลา และแรงงาน เพื่อประยุกต์ใช้ได้กับการวิเคราะห์ตัวอย่างจำนวนมาก

2. ออกแบบ และพัฒนาวิธีการวิเคราะห์และตรวจสอบพันธุ์ข้าวหอมมะลิ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงสีขนาดกลางและขนาดเล็กมีการรับรอง DNA และคุณภาพข้าว
2. โรงสีขนาดกลางและขนาดเล็กมีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น
3. นักวิจัยและนักวิชาการมีผลงานการศึกษาและวิจัยด้านการพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบคุณภาพข้าวและการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า

4. เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรมีแหล่งตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าว

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1. การขจัดความยากจน
- 2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
- 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- 7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- 8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีระบบการตรวจคุณภาพและรับรองพันธุ์ข้าวได้

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เกษตรจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
2. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวขนาดกลางและขนาดย่อม
3. นักวิจัยและนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่
4. ผู้ค้า ผู้จำหน่าย และผู้ส่งออกในพื้นที่

13. การดำเนินงาน

1. เจ้าหน้าที่ร่วมกับเกษตรกรคัดเลือกจุดที่ตั้งศูนย์ฯ โดยพิจารณาจากความเหมาะสมต่อไปนี้
 - ด้านพื้นที่ กล่าวคือ เป็นพื้นที่ทำนาแปลงใหญ่ 3,000-4,000 ไร่ติดต่อกัน ดินดี น้ำดีพอสมควร
 - บริเวณที่ตั้งควรเป็นพื้นที่ของตัวแทนเกษตรกรที่เข้าร่วม โดยพื้นที่กว้างขวางพอที่จะเป็นสถานที่รวบรวมผลผลิต ปรับปรุงสภาพและเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ ตลอดจนเป็นสถานที่ถ่ายทอดวิชาการผลิตข้าวแก่เกษตรกรในชุมชน และสามารถรองรับการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมจากทางราชการ กรณีบริการจัดการได้ดี
 - ด้านชุมชน ต้องเข้มแข็ง มีความร่วมมือดี พร้อมทั้งจะร่วมกันผลิตข้าวตามคำแนะนำอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. เกษตรกรร่วมกันจัดทำแปลงผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ขนาด 200 ไร่ นาแปลงนี้ทำ
หน้าที่ 2 ประการ คือ

- ผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้ในชุมชน
- ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่ถูกต้องเหมาะสม

3. กำหนดเป้าหมายในการขยายผลในปีต่อไป

4. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ควรบริหารเงินที่ได้จากการสนับสนุนปัจจัย
การผลิต หรือการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์ข้าว เพื่อจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติมสำหรับจัดทำแปลง 200
ไร่ทุกปี เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและใช้ในกระบวนการผลิตเมล็ดพันธุ์

14. งบประมาณ

10,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและรับรองมาตรฐานแปลงปลูกข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการรับรองแหล่งกำเนิดข้าวหอมมะลิ
4. หลักการและเหตุผล

ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือมีสินค้าทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ข้าว อ้อย และมันสำปะหลัง ซึ่งเป็นวัตถุดิบต้นน้ำที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมในภูมิภาค การขนส่งวัตถุดิบ และสินค้าสำเร็จรูปในปัจจุบันยังมีค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ที่สูง ซึ่งได้มีการพัฒนาเครือข่ายโลจิสติกส์และมีการหาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมระบบการขนส่งเชื่อมโยงหลายรูปแบบ

ทุ่งกุลาร้องไห้เป็นแหล่งปลูกข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีพื้นที่การผลิตประมาณ 2.1 ล้านไร่ ครอบคลุมพื้นที่ 5 จังหวัด คือ สุรินทร์ มหาสารคาม ศรีสะเกษ และยโสธร อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคุณภาพของข้าวหอมมะลิจากทุ่งกุลาร้องไห้จะเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าคุณภาพดีกว่าที่ผลิตจากแหล่งอื่น จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีข้อมูลว่าข้าวที่ผลิตจากแหล่งต่างๆ ในเขตทุ่งกุลาร้องไห้มีคุณภาพเป็นอย่างไร “โครงการรับรองแหล่งกำเนิดข้าวหอมมะลิ” เพื่อให้สามารถรับรองเกษตรกรหรือสถาบันทางการเกษตรที่ผลิตข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพตามต้องการได้ เป็นข้อมูลเชิงรุกที่พร้อมจะรองรับเงื่อนไขทางการตลาดและเป็นการรักษามาตรฐานการปลูก การแปรรูปได้อย่างดียิ่ง

5. วัตถุประสงค์
 1. เพื่อรักษามาตรฐานของข้าวหอมมะลิ
 2. เพื่อดำเนินการควบคุมตรวจสอบ และรับรองกระบวนการปลูกข้าวหอมมะลิให้เกิดการพัฒนา
6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
 1. กระบวนการปลูกและแปรรูปข้าวหอมมะลิได้รับการพัฒนา
 2. เกษตรกรและสถาบันทางการเกษตรได้รับการรับรอง
7. ประเด็นยุทธศาสตร์
 1. การจัดการความยากจน
 2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
 3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
 6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

- 7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
- 8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- รวบรวมและกระจายสินค้าในภูมิภาค
จังหวัด ส่งเสริมให้เป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยจากสารพิษ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มีเกษตรกรและสถาบันทางการเกษตรได้รับการรับรองจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

10. ระยะเวลาดำเนินงาน 24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานการเกษตร

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
2. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. สำนักงานจังหวัดขอนแก่น
4. สำนักงานจังหวัดร้อยเอ็ด
5. สำนักงานจังหวัดมหาสารคาม

13. การดำเนินงาน

1. ประกาศรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ และคัดเลือก
2. จัดฝึกอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ
3. จัดทำข้อมูลและผู้เข้าร่วมโครงการดำเนินการดังนี้
 - จัดทำข้อมูลประจำแปลงนาซึ่งระบุประวัติ ชื่อเจ้าของพื้นที่ ผู้ดูแล ที่ตั้ง และแผนที่ภายในแปลงปลูก
 - วิเคราะห์แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ
 - ตรวจสอบการเก็บรักษาสารเคมีทางการเกษตร
 - ฝึกอบรมการใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องเหมาะสม
 - ตรวจสอบความสะอาดปลอดภัยและการกำจัดวัสดุเหลือใช้
4. จัดทำบันทึกและเอกสาร
5. รับรองแปลงปลูกที่ได้รับมาตรฐาน GAP
6. ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล

14. งบประมาณ

1,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาและรับรองมาตรฐานแปลงปลูกข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการสร้างองค์ความรู้ข้าวหอมมะลิ
4. หลักการและเหตุผล

จากการที่เกษตรกร สามารถรวมกลุ่มกันได้ ในชุมชน เช่น ศูนย์ข้าวชุมชน เพื่อเป็นแหล่งของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการทำนาข้าว เป็นแหล่งการถ่ายทอดความรู้ในการจัดการทรัพยากรการผลิต ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงต่อเกษตรกรเอง และส่งผลต่อการผลิตข้าวเปลือกที่มีคุณภาพ การขยายการรวมกลุ่มในระดับที่กว้างขึ้นเช่น ระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ก็จะเป็นการยกระดับการสร้างและสะสมองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในพื้นที่ เป็นการสร้างคุณค่าและการสื่อสารถึงผู้คนในท้องถิ่นให้เห็นความสำคัญของการทำนาข้าว การแปรรูป และทำการตลาดข้าว ซึ่งจะเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงาน เป็นการเกื้อหนุนช่วยเหลือกันเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งเพื่อการแข่งขันทางการเกษตรในอนาคต เป็นการเชื่อมโยงผู้ที่ทำข้าวในส่วนต่าง ๆ เข้าหากันเพื่อผลของการพัฒนากระบวนการผลิต แปรรูป และส่งออกข้าว ให้เป็นไปอย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องข้าวจากประสบการณ์จริงของเกษตรกรและผู้ประกอบการโรงสีข้าว
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลและถ่ายทอดความรู้ระหว่างชุมชนและหน่วยงานภาครัฐ
3. เพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตข้าวของจังหวัด

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีผู้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องข้าว
2. การเพาะปลูกข้าว และการแปรรูปเป็นข้าวสารในพื้นที่ที่มีคุณภาพสูงขึ้น

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1. การจัดการความยากจน
- 2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
- 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

- 8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

- กลุ่มจังหวัด** - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด
- จังหวัด** - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ข้าว 1 แห่ง

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เกษตรจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
2. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวขนาดกลางและขนาดย่อม
3. นักวิจัยและนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่
4. ผู้ค้า ผู้จำหน่าย และผู้ส่งออกในพื้นที่

13. การดำเนินงาน

1. ศึกษาความเหมาะสมที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้ข้าว และรูปแบบการดำเนินงาน
2. จัดตั้งและจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหาร
3. ฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี
4. กิจกรรมสานสัมพันธ์และสร้างความเข้มแข็ง
5. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

14. งบประมาณ

5,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนารับรองโรงสีและโรงปรับปรุงคุณภาพข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ ตรวจสอบพัฒนาระบบเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต
4. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกระแสการเรียกร้องการบริโภคอาหารปลอดภัย(Food Safety) ของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมีมากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตต้องหันมาใส่ใจในเทคโนโลยีและระบบการผลิตตามมาตรฐานสากลที่สามารถสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยของอาหารแก่ผู้บริโภคได้ โดยผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการผลิตตามมาตรฐานสากล มีการ เรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตสมัยใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงแต่มีต้นทุนการผลิตที่ลดลง มีความรู้ด้านระบบการบริหารคุณภาพ มีการปรับปรุงระบบการผลิตเพื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการผลิตมากขึ้น ที่ผ่านมาผู้ประกอบการ โรงสีส่วนใหญ่ยังให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงน้อย เนื่องจากพึ่งพาผู้ส่งออกเป็นหลักในการส่งออกข้าว ไปต่างประเทศหากผู้ประกอบการ โรงสีต้องการเป็นผู้ส่งออกเองได้ จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาด้านศักยภาพในการแข่งขันในตลาดต่างประเทศ และการนำเทคโนโลยีตามระบบการผลิตมาตรฐานสากลเข้ามาใช้

5. วัตถุประสงค์
 1. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากร โรงสีข้าว
 2. เพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตในโรงสีข้าว
 3. เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการผลิตโรงสีข้าว

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการได้รับการพัฒนา
2. การผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
3. มีระบบการผลิตที่เป็นมาตรฐาน

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

- 1. การจัดการความยากจน
- 2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
- 3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
- 4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
- 6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
- 7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

- 8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
- 9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

- กลุ่มจังหวัด** - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด
- จังหวัด** - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มีเปอร์เซ็นต์ต้นข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
2. มูลค่าการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เกษตรจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
2. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวขนาดกลางและขนาดย่อม
3. นักวิจัยและนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่
4. ผู้ค้า ผู้จำหน่าย และผู้ส่งออกในพื้นที่

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกโรงสีข้าว และสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. ตรวจสอบประเมินและวิเคราะห์ระบบการผลิตและเทคโนโลยี
3. ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และถ่ายทอดความรู้
4. พัฒนาระบบบริหาร และปรับปรุงเทคโนโลยี
5. ติดตามและประเมินผล

14. งบประมาณ

5,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนารับรองโรงสีและโรงปรับปรุงคุณภาพข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการปรับปรุงการผลิตตามระบบมาตรฐาน
4. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกระแสการเรียกร้องการบริโภคอาหารปลอดภัย (Food Safety) ของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมีมากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตต้องหันมาใส่ใจในเทคโนโลยีและระบบการผลิตตามมาตรฐานสากลที่สามารถสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยของอาหารแก่ผู้บริโภคได้ โดยผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการผลิตตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานด้านอาหารปลอดภัย เช่น GMP HACCP และ DRC หรือมาตรฐานสากลด้านระบบบริหาร เช่น ISO 9000 ISO 14000 หรือ ISO 22000 ที่ถูกกำหนดโดยลูกค้าจากประเทศปลายทางที่นำเข้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจากประเทศไทย หรือในประเทศไทยเอง รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อสร้างหลักประกันในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งภายใต้้นนโยบายดังกล่าวรัฐบาลได้ให้ความสำคัญความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อให้ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงเกษตรกรผู้ผลิต มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการผลิตและการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพ นโยบายดังกล่าว นับเป็นมาตรการสำคัญ ที่มีส่วนผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางอาหาร หรือครัวของโลก ได้อย่างแท้จริง

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อยกระดับระบบการผลิตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล
2. เพื่อเพิ่มมูลค่าการจำหน่ายข้าวและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากข้าว
3. เพื่อสื่อสารการตลาดคุณภาพข้าวเพื่อการส่งออก

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการโรงสีมีระบบการผลิตที่ได้มาตรฐาน
2. การผลิตมีการเพิ่มมูลค่า
3. สร้างความเข้าใจในคุณค่าข้าวหอมมะลิ

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การขจัดความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - เป็นศูนย์กลางการผลิตและการจำหน่ายข้าวหอมมะลิชั้นดีสู่ตลาดโลก

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. โรงสีได้รับการรับรองมาตรฐานระบบหรือผลิตภัณฑ์เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5
2. มูลค่าการจำหน่ายข้าวเพื่อการส่งออกจากพื้นที่จังหวัดสูงขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการโรงสีข้าว
2. สถาบันเกษตรกรที่มีโรงสีข้าว

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกโรงสีข้าว และสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
2. คัดเลือกโรงงาน และสถาบันเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
3. กำหนดนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานด้านมาตรฐาน
4. ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐาน
5. ให้คำปรึกษาแนะนำและจัดทำเอกสาร
6. ตรวจสอบภายในองค์กร (Internal Audit)
7. เปรียบเทียบ/ปรับปรุงเอกสาร
8. ตรวจสอบรับรองจากหน่วยงาน
9. ประเมินผลและรายงาน

14. งบประมาณ

3,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนารับรองโรงสีและโรงปรับปรุงคุณภาพข้าว

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ โรงสี
4. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกระแสการเรียกร้องการบริโภค อาหารปลอดภัย (Food Safety) ของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศมี มากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตต้องหันมาใส่ใจในเทคโนโลยีและระบบการผลิตตามมาตรฐานสากลที่สามารถสร้างความมั่นใจด้านความปลอดภัยของอาหารแก่ผู้บริโภคได้ โดยผู้ประกอบการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการผลิตตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานด้านอาหารปลอดภัย เช่น GMP HACCP และ DRC หรือมาตรฐานสากลด้านระบบบริหาร เช่น ISO 9000 ISO 14000 หรือ ISO 22000 ที่ถูกกำหนดโดยลูกค้าจากประเทศปลายทางที่นำเข้าข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวจากประเทศไทย หรือในประเทศไทยเอง รัฐบาลได้กำหนดนโยบายการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อสร้างหลักประกันในการเข้าถึงบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานแก่ประชาชนด้วยความเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ซึ่งภายใต้้นนโยบายดังกล่าวรัฐบาลได้ให้ความสำคัญความปลอดภัยด้านอาหาร เพื่อให้ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงเกษตรกรผู้ผลิต มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการผลิตและการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัยและมีคุณภาพ นโยบายดังกล่าว นับเป็นมาตรการสำคัญ ที่มีส่วนผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางอาหาร หรือครัวของโลกได้อย่างแท้จริง

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากร โรงสีข้าว
2. เพื่อปรับปรุงเทคโนโลยีการผลิตในโรงสีข้าว
3. เพื่อยกระดับมาตรฐานระบบการผลิต โรงสีข้าว

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการ โรงสีมีทักษะและหลักในการบริหารการผลิต
2. มีการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระบบการผลิต
3. ระบบการผลิตได้มาตรฐาน

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

- กลุ่มจังหวัด** - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

- จังหวัด** - เป็นศูนย์กลางการผลิตและการจำหน่ายข้าวหอมมะลิชั้นดีสู่
ตลาดโลก

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. เปรอร์เซ็นต์ตันข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
2. มูลค่าการจำหน่ายข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

36 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวและบุคลากรโรงสีข้าว
2. สถาบันเกษตรกรที่มีโรงสีข้าว

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกโรงสีข้าว และสถาบันเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ
2. คัดเลือกโรงสีข้าว และสถาบันเกษตรกรเข้าร่วม โครงการ
3. ตรวจสอบประเมินและวิเคราะห์ระบบการผลิตและเทคโนโลยี
4. ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และถ่ายทอดความรู้
5. พัฒนาระบบบริหาร และปรับปรุงเทคโนโลยี
6. ติดตามและประเมินผล

14. งบประมาณ

5,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 4 ตรวจสอบรับรองคุณภาพผลผลิต

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ขอนแก่น
3. ชื่อโครงการ โครงการจัดตั้งสถาบันตรวจสอบคุณภาพและDNA ข้าว
4. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันการซื้อขายข้าวทั้งที่เป็นข้าวเปลือกและข้าวสาร ทั้งที่ทำการซื้อขายภายในประเทศ และต่างประเทศต้องมีข้อกำหนดมาตรฐานข้าวเพื่อใช้ในการกำหนดราคาซื้อขาย ก่อนทำการส่งข้าวให้ กับลูกค้าจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพตามข้อกำหนดมาตรฐานการซื้อขายหรือจากการเรียกร้องของลูกค้าและเพื่อลดการถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางหรือผู้ส่งออก เนื่องจากการจัดตั้งศูนย์ตรวจสอบคุณภาพข้าวมีค่าใช้จ่ายสูงจะมีแต่โรงสีขนาดใหญ่เท่านั้นที่มีศักยภาพพอที่จะจัดตั้งห้องทดสอบคุณภาพข้าวได้ด้วยตัวเองและเป็นที่ยอมรับของลูกค้า แต่โรงสีขนาดกลางและขนาดเล็กไม่สามารถจัดตั้งห้องตรวจสอบเองได้ และโดยส่วนใหญ่โรงสีที่อยู่ในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียงเป็นโรงสีที่มีขนาดกลางและขนาดเล็ก จึงไม่มีห้องตรวจสอบคุณภาพและ DNA ข้าวเองได้และบุคลากรในสถาบันการศึกษาที่อยู่ในจังหวัดมีความรู้ความสามารถในการตรวจสอบคุณภาพข้าวในทุกด้านและมีการทำวิจัยร่วมกับต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์จากข้าวอีกด้วย ดังนั้น “โครงการจัดตั้งสถาบันตรวจสอบคุณภาพและDNA ข้าว” จึงได้ดำเนินการเพื่อให้การสนับสนุนในการจัดตั้งสถาบันตรวจสอบและรับรองมาตรฐานข้าว

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดตั้งสถาบันตรวจสอบคุณภาพ รับรองคุณภาพและ DNA ข้าวในจังหวัด
2. เพื่อให้บริการตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าวในจังหวัด
3. เพื่อลดต้นทุนการตรวจสอบคุณภาพข้าวในจังหวัด

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถให้บริการตรวจสอบคุณภาพ รับรองคุณภาพและ DNA ข้าวได้
2. ให้บริการตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าวได้อย่างรวดเร็ว
3. ลดต้นทุนในการตรวจสอบคุณภาพ รับรองคุณภาพและ DNA ข้าว

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. เปอร์เซ็นต์ต้นข้าวเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
2. โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีการรับรอง DNA และคุณภาพข้าว
3. โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น
4. นักวิจัยและนักวิชาการมีผลงานการศึกษาและวิจัยด้านการพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบคุณภาพข้าวและการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า
5. เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และสถาบันเกษตรกรมีแหล่งตรวจสอบและรับรองคุณภาพข้าว

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวและบุคลากรโรงสีข้าว
2. เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร
3. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวขนาดกลางและขนาดย่อม
4. นักวิจัยและนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่
5. ผู้ค้า ผู้จำหน่าย และผู้ส่งออกในพื้นที่

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกผู้ดำเนินการและที่ปรึกษา
2. ศึกษาความเหมาะสมในการจัดตั้ง
3. จัดหาและติดตั้งเครื่องมืออุปกรณ์
4. ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และถ่ายทอดความรู้
5. ให้บริการตรวจสอบและรับรองคุณภาพ
6. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

14. งบประมาณ

10,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการการตลาด

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการศึกษาวิจัยตลาดข้าวหอมมะลิ
4. หลักการและเหตุผล

ข้าวไทยถึงแม้จะได้รับการยอมรับด้านคุณภาพและปริมาณในตลาดโลก แต่การแข่งขันทางการค้าจากประเทศผู้ผลิตข้าวรายอื่น ๆ ของโลก ทำให้ประเทศไทยต้องพัฒนาการผลิต การแปรรูป และการตลาดข้าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ภาคการผลิตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ต้องมีองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทั้งด้านเมล็ดพันธุ์ การปรับปรุงดิน การจัดการระบบน้ำ การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว จนกระทั่งระบบมาตรฐานแปลงปลูก ส่วนการแปรรูป และพัฒนาคุณภาพในส่วนภาคอุตสาหกรรม ก็ต้องมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีการสีและปรับปรุงคุณภาพข้าว การพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องเพื่อเพิ่มคุณค่า ส่วนทางด้านการตลาดก็ต้องมีการวิจัยพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน การสื่อสารการตลาด ทั้งนี้สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในและนอกพื้นที่ สามารถที่จะเป็นแหล่งของผู้ดำเนินการวิจัยพัฒนา และเผยแพร่ผลงานเพื่อให้เกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงสี และผู้ประกอบการตลาดข้าว สามารถที่จะนำผลการวิจัยพัฒนา ไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการปฏิบัติงาน เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันของข้าวไทยในตลาดโลกได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อได้ผลการศึกษาวิจัยด้านการตลาดข้าว
2. เพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่าข้าวของจังหวัด
3. เพื่อขยายตลาดข้าว และผลิตภัณฑ์จากข้าว

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการและสินค้าได้
2. สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ข้าวในจังหวัด
3. มีจำนวนคู่ค้ามากขึ้น

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การขจัดความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม

8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์ได้ ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง
2. มูลค่าเพิ่มของข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าวของโรงสีไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด
สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการโรงสีข้าวและบุคลากรโรงสีข้าว
2. ชาวนาและสถาบันเกษตรกร
3. ผู้ประกอบการโรงสีและโรงปรับปรุงคุณภาพข้าว
4. ผู้ค้า ผู้จำหน่ายและผู้ส่งออกข้าว
5. นักวิจัยและวิชาการ

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกผู้ดำเนินการและที่ปรึกษา
2. คัดเลือกหัวข้อวิจัย โรงสี และสถาบันเกษตรกร
3. คัดเลือกผู้วิจัย และให้ทุนวิจัย
4. ดำเนินการศึกษาวิจัย และรายงานผล
5. พัฒนาเชิงพาณิชย์ผลการวิจัย
6. ทดสอบตลาดและประเมินผล

14. งบประมาณ

10,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการการตลาด

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการสร้างและพัฒนาตราสินค้า
4. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าเป็นกลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สำคัญของส่วนประสมทางการตลาด บรรจุภัณฑ์ เป็นสิ่งสำคัญที่จะ ดึงดูดผู้บริโภค ให้เลือกและตัดสินใจซื้อสินค้า บรรจุภัณฑ์ที่ดีมิใช่เพียงดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคเท่านั้น แต่ยังสามารถ ช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ผลิตภัณฑ์ และยังสามารถช่วยถนอม ยืดอายุและป้องกันผลิตภัณฑ์นั้น ๆ อีกทั้งทำให้เกิดความสะดวกและเหมาะสมต่อการขนส่ง เพื่อเป็นการลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นระหว่างการเคลื่อนย้ายสินค้า นอกจากนี้ บรรจุภัณฑ์ยังช่วยในการสนับสนุนและ ส่งเสริมการขาย เพราะถือเป็นสื่อโฆษณาที่สามารถช่วยเพิ่มกำไรได้อีกทางหนึ่ง สำหรับตราสินค้า เป็นชื่อหรือเครื่องหมายสำหรับการเรียกขานผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ประกอบการกำหนดขึ้นมาเพื่อสร้างความเป็นเอกลักษณ์ ทำให้น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับได้ง่าย

การพัฒนาบรรจุ ภัณฑ์และการสร้างตราสินค้า มีบทบาทมากภายใต้กระแสการดำเนินธุรกิจในยุคปัจจุบัน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความรู้ และมีความพิถีพิถันเรื่องบรรจุภัณฑ์ รวมทั้งต้องมีการใช้ตราสินค้าที่เหมาะสม หากสามารถพัฒนาบรรจุภัณฑ์และสร้างตราสินค้าที่โดดเด่น ย่อมสามารถแข่งขันกับสินค้าของผู้ประกอบการรายอื่นและมีโอกาสสร้างความจดจำได้ ส่งผลให้ผู้ซื้อสินค้าเกิดความสนใจและตัดสินใจซื้อ และสามารถพัฒนาเป็นความเชื่อสัจย์ต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) ได้ในกลุ่มลูกค้า ซึ่งจะทำได้สามารถเพิ่มการขายสินค้าได้มากขึ้น นอกจากนี้การที่ลูกค้าซื้อสินค้าโดยจำตราสินค้าได้แม่นยำ จะช่วยให้กิจการนำสินค้าใหม่ภายใต้ตราสินค้าที่เป็นที่ยอมรับนั้นออกสู่ตลาดได้ง่ายขึ้น

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด
2. เพื่อเพิ่มมูลค่าทางการตลาดให้แก่ผลิตภัณฑ์

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าที่เหมาะสม
2. สร้างมูลค่าทางการตลาด

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดการความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับ โครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้

4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีบรรจุภัณฑ์หรือตราสินค้าอย่างน้อยร้อยละ 10
2. มูลค่าการจำหน่ายข้าวจาก โรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5
3. มีระบบการสื่อสารการตลาดบรรจุภัณฑ์และตราสินค้าอย่างน้อย 1 ระบบ

10. ระยะเวลาดำเนินงาน 24 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวและบุคลากรโรงสีข้าว
2. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวและสถาบันเกษตรกร
3. นักวิจัยและนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาในพื้นที่
4. สหกรณ์การเกษตรและสมาชิกสหกรณ์
5. กลุ่ม OTOP ที่มีผลิตภัณฑ์จากข้าว

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกผู้ดำเนินการและที่ปรึกษา
2. คัดเลือกโรงสีและสถาบันเกษตรกร
3. วิเคราะห์ผลิตภัณฑ์และความต้องการของผู้บริโภค
4. พัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์และตราสินค้า
5. วิเคราะห์ต้นทุนและเปรียบเทียบเชิงเศรษฐศาสตร์
6. สร้างช่องทางการสื่อสารการตลาด
7. ทดสอบตลาดและประเมินผล

14. งบประมาณ

2,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการการตลาด

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการผลิตข้าวหอมมะลิพรีเมียม
4. หลักการและเหตุผล

นอกเหนือจากการแปรสภาพเป็นข้าวสารเพื่อการจำหน่ายแล้ว การสร้างคุณค่า (Value Creation) ให้แก่ข้าว จะส่งผลเกษตรกรและผู้ประกอบการโรงสีสามารถเพิ่มรายได้ และมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเพื่อการจำหน่าย จากผลงานวิจัยและนวัตกรรมของ สถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัย พบว่าคุณค่าทางโภชนาการเพื่อการบำบัดจากข้าวนั้นมีจำนวนมาก และเป็นแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคที่ใส่ใจและรักษาสุขภาพ โดยเฉพาะผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศ การพัฒนาผลิตภัณฑ์โภชนาการจากข้าว จะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากคุณสมบัติที่โดดเด่นด้านความหอมและขาวที่เป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภคทั่วโลก ประกอบกับสารชีวภาพด้านโภชนาการที่มีอยู่ในข้าว จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาเป็นที่ต้องการในตลาดโลก

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวโดยการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง
2. เพื่อสร้างและขยายตลาดผลิตภัณฑ์โภชนาการจากข้าว

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีสินค้าที่สร้างมูลค่าเพิ่ม
2. สร้างและขยายตลาดผลิตภัณฑ์โภชนาการจากข้าว

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การจัดการความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม
- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ได้ผลิตภัณฑ์เกษตรจากข้าวออกสู่ตลาด
2. มูลค่าและรายได้การจำหน่ายข้าวจากจังหวัดเพิ่มขึ้น

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

36 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการโรงสีข้าว และสถาบันเกษตรกร
2. ผู้ประกอบการ โรงงานแปรรูปและส่งออกผลิตภัณฑ์ข้าว

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกผู้ดำเนินการและที่ปรึกษา
2. การคัดเลือกโรงงานและผลิตภัณฑ์แปรรูปจากข้าวนำร่อง
3. สำรวจและวิจัยตลาดทั้งในและต่างประเทศ
4. พัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการแปรรูป บรรจุภัณฑ์ และตราสินค้า
5. พัฒนาคุณภาพและการตรวจรับรองด้านโภชนาการ
6. การทดสอบตลาด และการสื่อสารการตลาด
7. การผลิต และแปรรูปเชิงพาณิชย์
8. การจำหน่าย และกระจายสินค้าเชิงพาณิชย์
9. การติดตาม ประเมินผล และรายงาน

14. งบประมาณ

12,000,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 5 การบูรณาการการตลาด

1. กลุ่มจังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
2. จังหวัด ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม
3. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาและยกระดับเครือข่ายผู้ส่งออก
4. หลักการและเหตุผล

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกข้าว นอกเหนือจากการมีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ และการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนตลอดกระบวนการผลิตและส่งออกแล้วนั้น การพัฒนาความเข้มแข็งของผู้ประกอบการในตลาดส่งออก ถือเป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยแนวทางการสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างกลุ่มเครือข่ายของอุตสาหกรรมหรือธุรกิจที่เรียกว่าคลัสเตอร์ (Cluster) ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของธุรกิจและสถาบันที่เกี่ยวข้องและดำเนินกิจการอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน มีความร่วมมือ เกื้อหนุน เชื่อมโยงและเสริมกิจการเข้าซึ่งกันและกันอย่างครบวงจร

ผู้บริโภคถือเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญต่อความสำเร็จของการดำเนินงานด้านการตลาดของธุรกิจ ผู้บริโภคสามารถให้ข้อมูลความต้องการและให้ข้อคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการข้อเสียเปรียบในเชิงการแข่งขันของการส่งออกข้าวที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากการขาดความร่วมมือและขาดการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ระหว่างโรงสี ผู้ค้า /ผู้จำหน่าย ผู้บริโภคและผู้ส่งออก ทำให้ขาดข้อมูลจากผู้บริโภคที่จะเชื่อมโยงระหว่างผู้ประกอบการที่ทำการผลิตและผู้จัดจำหน่ายสินค้า จึงทำให้การผลิตและจัดจำหน่ายสินค้าเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้ขาดโอกาสในการขยายตัวและสร้างความเจริญเติบโตให้กับอุตสาหกรรม

ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางการตลาดและสร้างความเข้มแข็งในการแข่งขันในตลาดส่งออกข้าว จึงควรผลักดันให้กลุ่มโรงสี ผู้ค้า /ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค และผู้ส่งออกเกิดการสร้างเครือข่าย โดยมีการรวมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ในด้านต่างๆ ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างกลุ่ม การกำหนดข้อตกลงที่เป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย การสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องระหว่างกัน การสร้างความสัมพันธ์อันดี ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับผู้บริโภคทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดส่งออก ซึ่งจะสามารถก่อให้เกิดความพึงพอใจของผู้บริโภคและผลสำเร็จของการประกอบธุรกิจ ทำให้อุตสาหกรรมข้าวมีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น อันจะส่งผลต่อเนื่องไปยังระบบเศรษฐกิจของจังหวัดและประเทศต่อไป

5. วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างเครือข่ายระหว่างโรงสี ผู้ค้า/ผู้จำหน่ายข้าว ผู้ส่งออกและผู้บริโภค
2. เพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตข้าวเพื่อการส่งออก
3. เพื่อสื่อสารการตลาดข้าวและผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากข้าวของจังหวัด

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เผยแพร่และสร้างความเข้าใจคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ของข้าวหอมมะลิ
2. ระบบการผลิตตอบสนองความต้องการลูกค้า

7. ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การบริหารจัดการความยากจน
2. การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ
3. การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้สมดุลและแข่งขันได้
4. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. การต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
6. การพัฒนากฎหมายและส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
7. การส่งเสริมประชาธิปไตยและกระบวนการประชาสังคม
8. การรักษาความมั่นคงของรัฐ
9. การรองรับการเปลี่ยนแปลงและพลวัตโลก

8. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด

กลุ่มจังหวัด - สร้างศักยภาพการแข่งขันภาคอุตสาหกรรม

- ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาด

จังหวัด - การพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ

9. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. โรงสีได้ข้าวสารคุณภาพดีและมีราคาเพิ่มขึ้น
2. มีเครือข่ายที่ได้รับการจัดตั้ง และพัฒนาไม่น้อยกว่า 10 เครือข่าย
3. มีช่องทางการสื่อสารการตลาดสำหรับเครือข่าย 1 ช่องทาง
4. มูลค่าการจำหน่ายข้าวจากจังหวัดเพิ่มขึ้น

10. ระยะเวลาดำเนินงาน

36 เดือน

11. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด

12. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ประกอบการ โรงสีข้าวและสถาบันเกษตรกร
2. ผู้ค้าผู้จำหน่ายข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว
3. ผู้ประกอบการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์จากข้าว

13. การดำเนินงาน

1. คัดเลือกโรงสี ผู้ค้าผู้จำหน่าย สถาบันเกษตรกร และผู้ส่งออก
2. จัดตั้งเครือข่ายและกำหนดนโยบาย กลยุทธ์การพัฒนาร่วมกัน
3. จัดกิจกรรมสร้างความเข้มแข็ง ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน และถ่ายทอดความรู้
4. จัดกิจกรรมสื่อสารการตลาด และการใช้สารสนเทศ
5. ทดลองปฏิบัติ ติดตามและประเมินผล

14. งบประมาณ

3,000,000 บาท

7. ตารางโครงการการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายพื้นที่ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและกลาง
(จังหวัดอุดรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู เลย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น และมหาสารคาม)

ประเด็นยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	โครงการ
1. เพิ่มผลผลิตข้าวหอมมะลิ	กลยุทธ์ที่ 1 ความคุ้มค่าสภาพปัจจัยการผลิตและพันธุ์ข้าว	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการจัดตั้งศูนย์ตรวจสอบพันธุ์ข้าว (โครงการระยะยาว) 2. โครงการส่งเสริมการทำแปลงพันธุ์ข้าว (โครงการระยะยาว) 3. โครงการศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน (โครงการระยะยาว)
	กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนา/รับรองมาตรฐานแปลงปลูกข้าว	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการรับรองแหล่งกำเนิดข้าวหอมมะลิ (โครงการระยะยาว) 2. โครงการสร้างองค์ความรู้ข้าวหอมมะลิ (โครงการระยะยาว)
2. ยกระดับมาตรฐานโรงสีข้าว	กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนา/รับรองโรงสี/โรงปรับปรุงคุณภาพข้าว	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบ/พัฒนาระบบเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิต (โครงการระยะยาว) 2. โครงการปรับปรุงการผลิตตามระบบมาตรฐาน (โครงการระยะยาว) 3. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการโรงสี (โครงการระยะยาว)
3. นำข้าวหอมมะลิผู้ตลาดโลก	กลยุทธ์ที่ 4 ตรวจสอบ/รับรองคุณภาพผลผลิต	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงการศึกษาวิจัยตลาดข้าวหอมมะลิ (โครงการระยะยาว)
	กลยุทธ์ที่ 5 บูรณาการการตลาด	<ol style="list-style-type: none"> 2. โครงการสร้างและพัฒนาตราสินค้า (โครงการระยะยาว) 3. โครงการผลิตข้าวหอมมะลิพรีเมียม (โครงการระยะสั้น) 4. โครงการพัฒนาและยกระดับเครือข่ายผู้ส่งออก (โครงการระยะยาว)

เครือข่ายวิสาหกิจข้าวหอมมะลิ : กลุ่มพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือบนและกลาง

Cluster **SMEs**